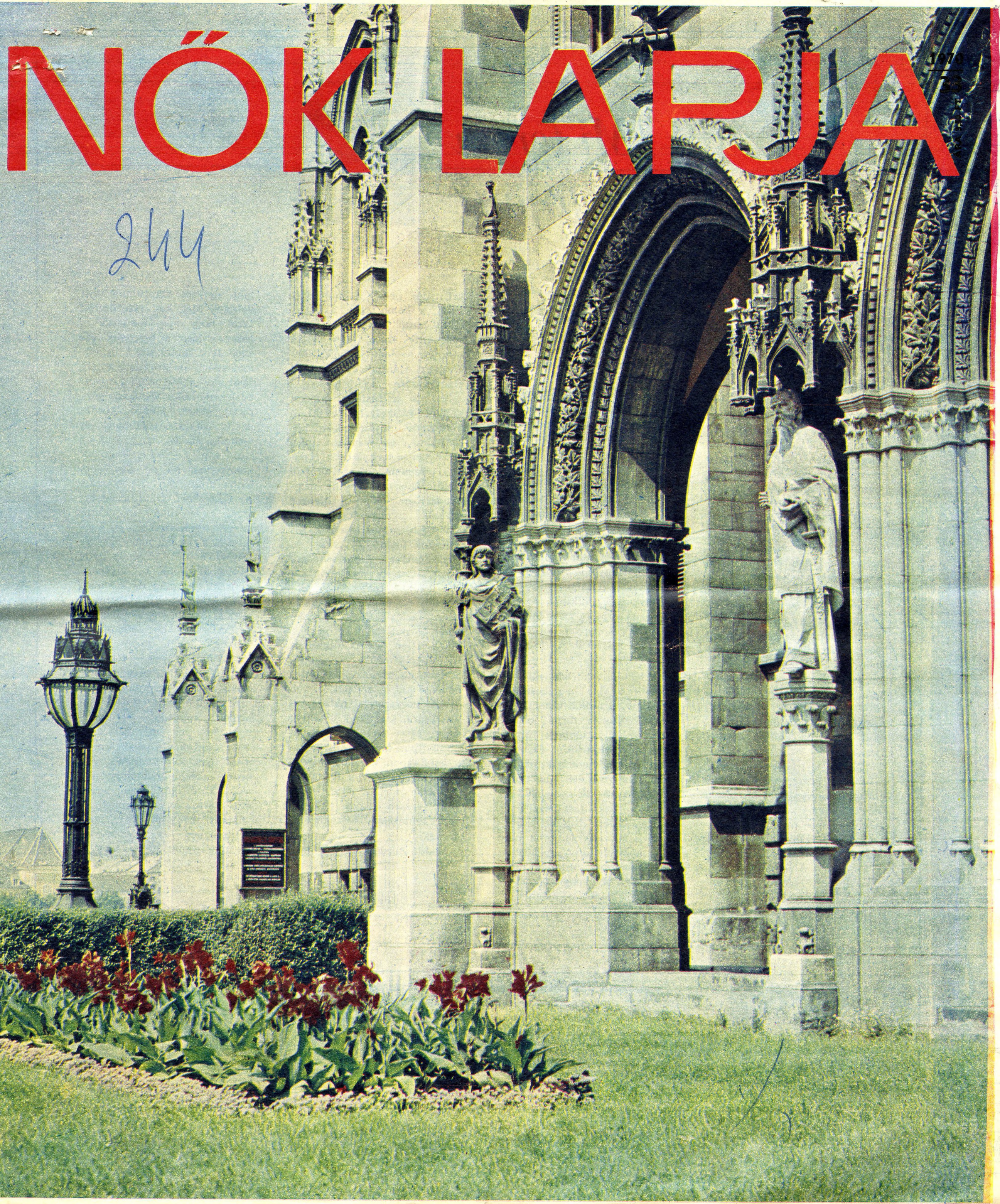
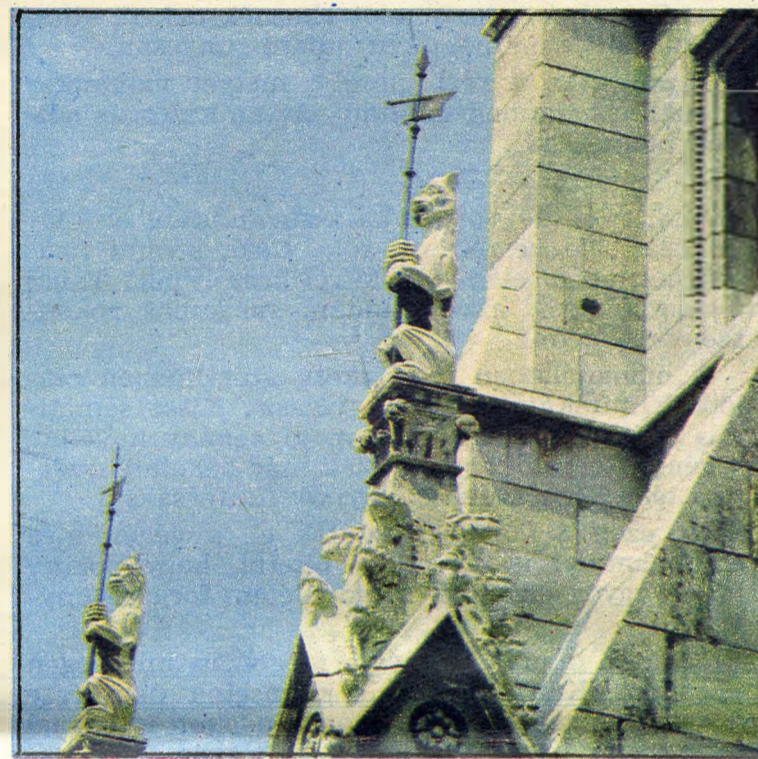
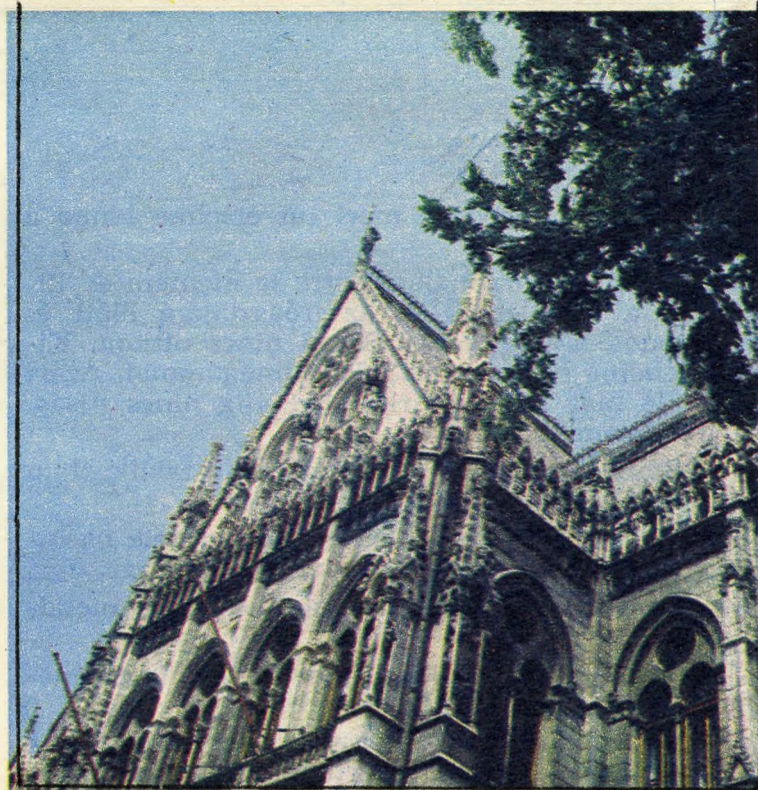

NÖÖKLARJA

244

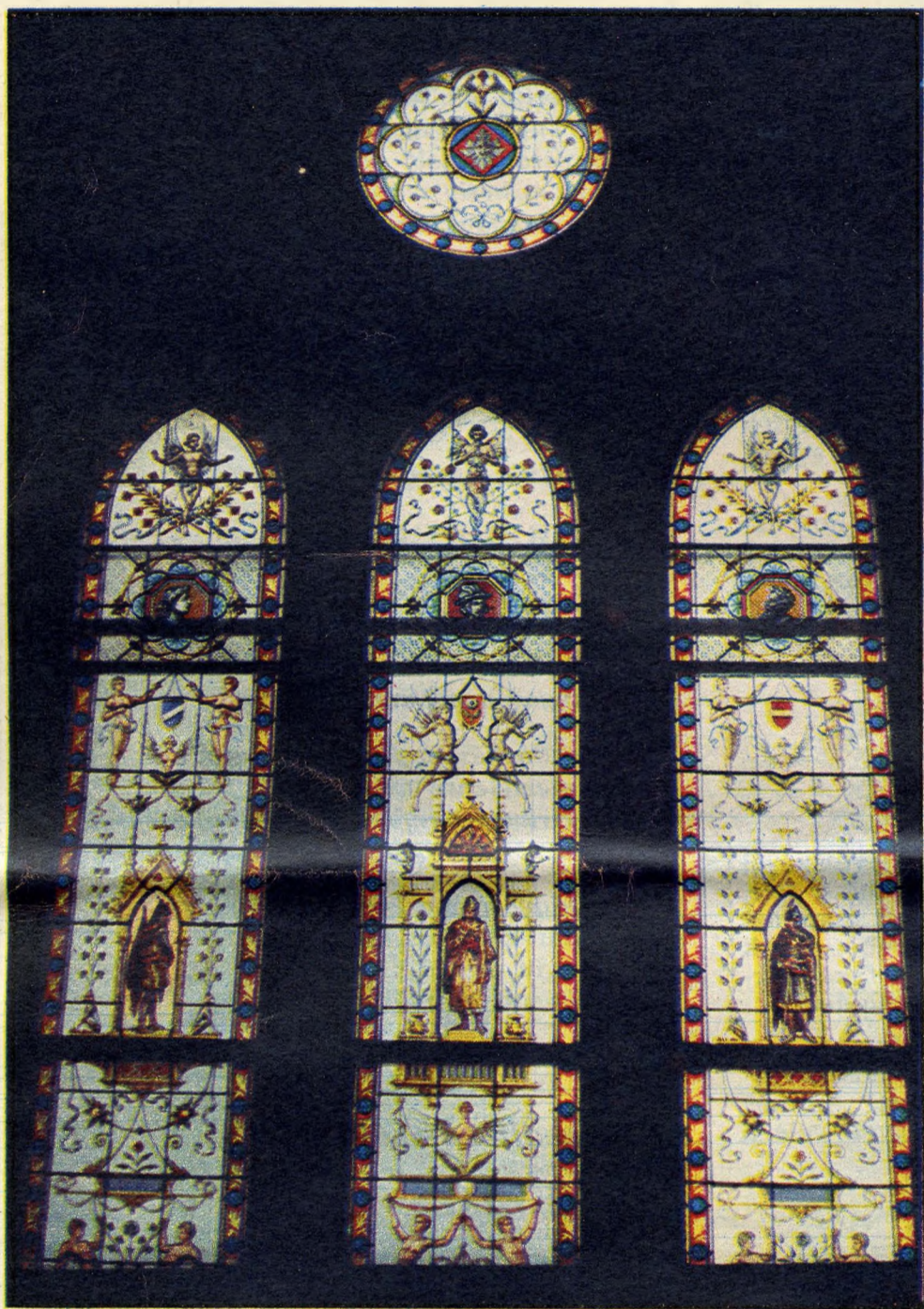

PARLAMENTÜNK KÖZELRŐL

A ritkán szemügyre vett déli oldal részletei szépen mutatják a gót stílus jellegzetességeit. A gót építészet e neme — szállt síkra Ipolyi Arnold műtörténész Steindl terve mellett — a feudalizmus elleni visszahatásnak köszöni egyik lendületét, midőn a város polgárai szabadságuk és alkotmányuk kivívásával utalva lőnek közgyűlekezési, tanácskozási, választási termek és csarnokok alkotására, s így keletkeztek városházák, a céhek, egyetemek csarnokai

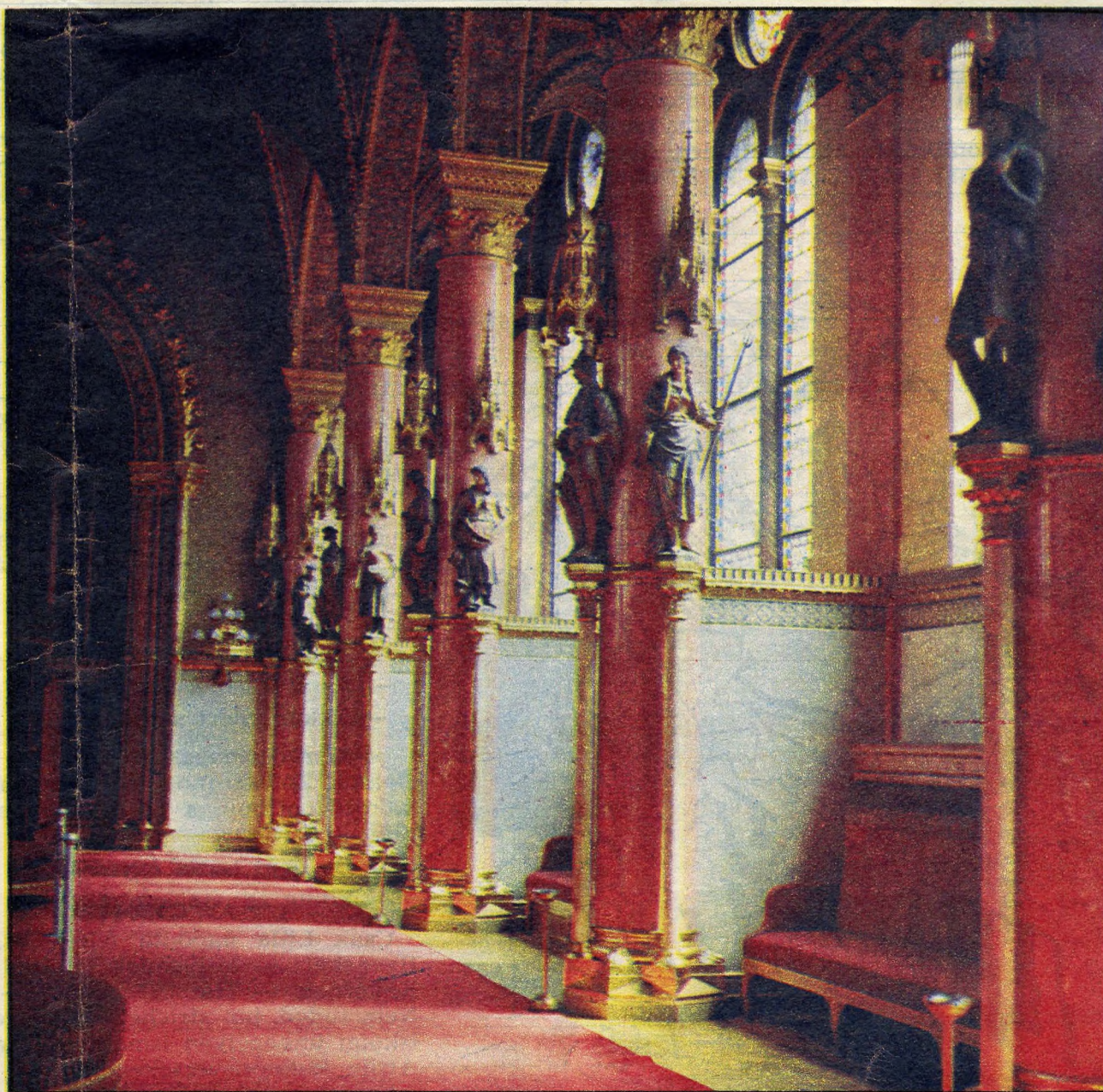
Az épületet díszítő kőfaragások elkészítésére 270 munkást állítottak be, de ezek száma kevesnek bizonyult. Csakhamar be kellett rendezni egy géperejű műhelyt is, hogy az épület külső falaira helyezendő, történelmünk kiválóságait megőrkítő 88 szobor és rengeteg díszítő faragvány elkészüljön. A gótika külső díszeiben szívesen mutatott fintort és alkalmazott olyan humoros faragványokat, mint amilyeneket képünk is mutat

Az üvegfestészetet a gótikus templomok teremtették meg, és tették az épület szerves alkotórészévé. Steindl nagyon helyesen megérezte, hogy gyakorlati rendeltetésű, világi épületnél nincs helye a mélytűzű, misztikus fénynek. Ezért kell sikerültnek tartani azokat az ablakfestményeket, amelyek könnyed, reneszánsz levegőt sugároznak: neogótikus fülkébe állított alakok körül füzérek hímálódzó groteszkek

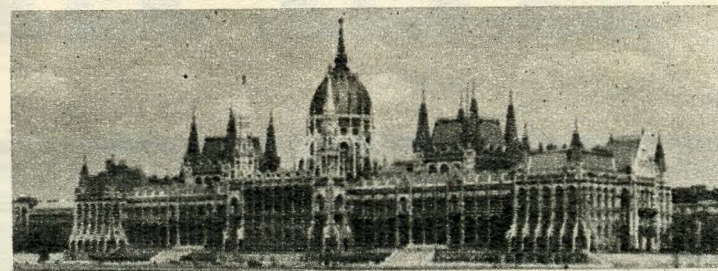
NÁDOR ILONA
FELVÉTELEI

Hogy a bárók elbizakodott merészségét megtörje, a király megparancsolta, hogy ha valaki az ő jelenlétében valamilyen székre le merne ülni, méltó büntetését vegye. Egyszersmind megégette ott minden széküket... IV. Béláról, a tatárjárás idejének királyáról írta ezeket a sorokat a korabeli krónikás, Rogerius mester, s tréfásan feltételezhetjük, hogy talán innen ered a magyar parlamenti életnek napjainkig jellemző vonása: az ülések szüneteiben zajló „folyosói élet”. Ezért kapott a parlament tágas folyosókat, amelyeknek világáról annyi színes leírást olvashatunk

A Duna ékszerének impozáns távlati képét mindannyian jól ismerjük, hiszen ünnepélyes kupolája úgy uralkodik a szépséges Duna-part és fővárosunk felett, mint ahogy maga az épület uralkodik az egész ország felett. Pontosabban:

mint ahogy az épületből a nép uralkodik saját sorsa felett. Híradók, protokollképek gyakran bemutatták kupolacsarnokát, üléstermeit – most nézzük meg egy-egy villanásra apróbb részleteit.

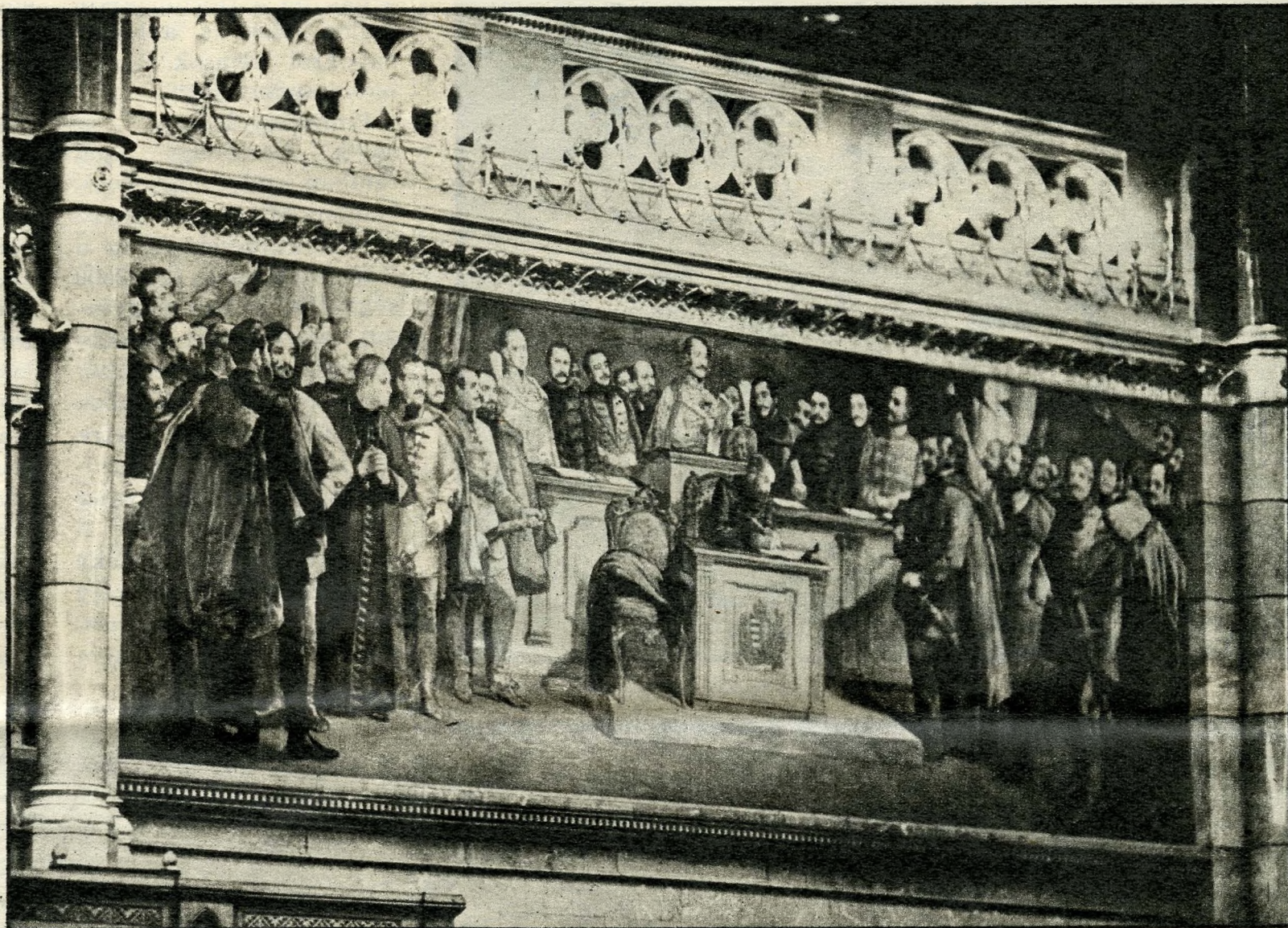

Pisztaszer, Rákosmező, Buda, Pozsony és más helyek után 1843-ban vetődött fel a pozsonyi országgyűlésen egy Pesten építendő Országház ügye. Ki is írták a pályázatot, kivitelre azonban a szabadságharc és az azt követő elnyomás miatt nem került sor. Helyette közvetlenül a kiegyezés előtt a mai Bródy Sándor utcában építettek országházat (a mai Olasz Kultúrintézet), amely azonban kezdettől fogva szűknek bizonyult. 1880-ban született meg az a törvénycikk, amely szerint az Országgyűlés mindkét házát befogadó állandó országházának a főváros ötödik kerületében levő Tömő téren építése elrendeltetik.

A kiírt pályázatra 19 terv érkezett be. Építészetiileg sivár kor volt ez, a történeti stílusok felújításának utolsó, meddő próbálkozásai között csak áhították, de még nem találták meg az új formát. A nagyobb részben reneszánsz és klasszicizáló elgondolások közül Steinl Imre „Alkotmány I.” jeligéjű, csúcsíves stílusban készült terve nyerte az első díjat, és méltán. Arra törekedtem – jelentette ki a nyertes –, hogy a középkor e remek stílusába szerény módon, óvatosan, mint azt a művészet mindenkor okvetlenül megkívánja, nemzeti és egyéni szellemet hozzak be.

1884-ben döntötték el, hogy a végül is 37 millió aranykoronát emésztő építkezést nem halasztják el „jobb időkre”, hanem elkezdik az építkezést, hogy az országgyűlés a nemzet ezeréves fennállását ünneplő évben, 1896-ban már az új Országházban tarthassa üléseit. A közel 18 000 m² alapterületű épület-tömbhöz 1885. október 12-én tették meg az első kapavágást, 1894-ben megtartották a bokrétaünnepet, de a millenniumra csak a díszcsarnok lett teljesen kész. Az építkezést 1904 végén fejezték be.

Kelecsényi Gábor

A parlamenti „baloldalt” jelképező festmény az ülés-terem bal oldalán azt a jelenetet örökíti meg, amikor 1849. április 4-én a debreceni református nagytemplomban kimondták, hogy Magyarország független és önálló, a Habsburg-ház pedig örökre száműzetik a trónról. Ekkor kiáltották ki kormányzóknak Kossuthot, s pár nap múlva világot látott a Függetlenségi Nyilatkozat

A gótika belső díszítésben is szerette a szobrokat, mert ezeket tökéletesen alá tudta rendelni az architektúrának. A kupolacsarnokban 16 legnagyobbnak ftélt uralkodónk szobrát helyezték el, s számukat nemzeti pantheonná akarták növelni. Máshová is bőven kerültek szobrok. A folyosókra és a társalgótermekbe a világhírű Zsolnay gyár készítette el Pécsét a jellegzetes népi típusokat és foglalkozásokat megjelenítő alakokat. Ez a két nőalak a fonás-zótvést ábrázolja. Ma éppen ebből a munkakörből ül a „miniszteri bársonyszékben” egy nő

